

Miquel Plana

Sempre es llegirà. Però sempre es podrà olorar la flaire de paper que desprenen els llibres o en el futur només hi haurà llibres electrònics i s'enyorà aquella vella, coneguda olor de quan només n'hi havia de paper? Se n'ha anat amb aquest dubte Miquel Plana (Olot, 1943-Olot, 2012), artesà bonhomíós que editava llibres per a bibliòfils i gravador enamorat del seu ofici. Feia molta olor de paper, al seu taller. En sortir-ne, després d'haver escoltat les seves reflexions d'humanista amb esperit místic, semblava que el temps s'havia aturat.

Plana era un impressor autodidacte compromès amb el seu país. «No vull escriure cap nom bonic de flor que suggereixi mil colors i perfums. Ni descriure el plomatge exòtic d'un ocell oriental. Ni parlar de menjars. Ni d'or. Solament que m'agrada de viure en aquest temps i en aquesta terra. Que defensaré els seus costums i la seva parla com si em defensés a mi», va deixar clar a *Ideal*, en una de les poques ocasions en què va

sentir la necessitat d'expressar-se a través de la paraula escrita.

Aquest text obre *Poemes blancs i negres*, un recull que respira l'aire del temps en què va néixer. Era el 1968, l'any en què Plana va fundar amb Quim Domene i Joan Carrillo el Grup d'Ara. Llavors Plana era encara un aprenent sense coneixements artístics i els encàrrecs de cartells o progra-

mes per a l'escoltisme l'estimulaven a continuar treballant. Va ser el 1972 quan va decidir establir-se pel seu compte i viure del seu art. El contacte amb Joan Ponç li va fer obrir els ulls. El pintor de Dau al Set li va portar unes planxes que s'havien de crear passant per l'àcid i el tracte que hi va tenir el va animar a independitzar-se.

L'obra ingent de Plana, crescuda a l'ombra del seu taller amb els únics testimonis de la solitud i el silenci, s'ha pogut veure des de París, a La Sorbonne, fins a Madrid, a la Biblioteca Nacional. És el fruit de quaranta anys de col·laborar amb els escriptors catalans de més prestigi, sempre disposats per exemple a regalar-li una nadala inèdita per tal que ell l'estampés com va estampar aquestes paraules del seu amic Miquel Martí i Pol imaginant-les a la pantalla d'un telèfon amb l'objectiu que fessin diana a la consciència: «La gent creix massa de pressa -ja ho he dit-, i llegeix poc i pensa molt menys, i tothom perd el temps en ximpleries.»

Miquel Plana. / MANEL LLADÓ.

OROSÓN TRUMFOS

ANNA BALLBONA aballbona@elpunt.cat

Passejades per Chicago

Els màrtirs de Chicago és el nom que es va donar a un grup de dirigents anarquistes executats erròniament per una bomba que no van llançar ells. És més sabuda encara la fama de Chicago com a cova de gàngsters. Fa un parell de setmanes, el lliure atzur va voler que a Chicago hi hagués una cimera de l'OTAN, una cimera del G-8 i una cimera entre Merkel i Rajoy, si se li pot dir així al passeig en vaixell que van fer els dos presidents, per analitzar, diuen,

la situació i les mesures econòmiques. Ja, sí. Les fotografies que van reproduir l'endemà els diaris mostraven la parella en una travessa sota el sol, presumptament agradable. Al president espanyol se'l veia mig estranyat, qui sap si un punt marejat, com si li faltés costum de navegació, ell que és home de terra endins. Qui sap si més d'autobús, potser. A la cancellera alemanya, ufana i contundent, no se li intuïa dubte de rumb. Segons explicaven alguns mitjans, la

idea de fer tota aquesta xarbotada en un vaixell va ser idea de la mateixa Merkel, per coses de la imatge, de la bona imatge. Ja, sí. Pel que sembla, les llumeneres de Chicago no devien pensar en totes les metàfores recurrents que convoca la navegació. Com si no n'hi hagués prou amb aquests temps de fuites a coberta, que fem aigües per tot arreu, de navegar a la deriva... En el futur potser parlarem d'uns altres màrtirs de Chicago, víctimes d'uns altres gàngsters.

FILÒSOF DE BUTXACA ANDREU MAS amas@presencia.cat

Oriol Junqueras (president d'Esquerra Republicana de Catalunya) «A Espanya hi ha partits amb molts irresponsables, il·luminats i guillats que es dediquen a fer declaracions inversemblants en lloc de preocupar-se dels aturats. A Aguirre la posaria en un capítol pitjor.»

«La insensata que reconeix la seva insensatesa és una persona sàvia. Però una insensata que es creu sàvia és, en veritat, una insensata.» Buda